

Forskningsrapport: 93% av isbjørnfellingene og skade på mennesker på Svalbard kunne vært unngått med bjørnespray

Innholdsfortegnelse

<i>Forskning betalt av myndighetene i USA</i>	2
<i>Sterk oppfordring til Sysselmesteren på Svalbard fra forskerne</i>	2
<i>93% av isbjørnfellingene og skade på mennesker på Svalbard kunne vært unngått</i>	2
<i>I bruk siden 1986 på Norsk fastland og norsk del av Arktis</i>	2
<i>Bjørnespray hylles av Norsk Polarinstitutt</i>	3
<i>Konklusjonen i forsknings artikkelen</i>	3
<i>Anbefalingen fra forskerne:</i>	3
<i>Utdrag fra forskernes diskusjon</i>	3
<i>Utdrag fra innledningen:</i>	4
<i>Mer informasjon:</i>	4
<i>Sysselmesterens retningslinjer for skytevåpen og beskyttelses- og skremmemidler mot isbjørn</i>	5

14. desember 2022 kom det godt nytt både for isbjørn og mennesker i Arktis. I USA har den statlige organisasjonen «U.S. Fish and Wildlife Service» engasjert noen av verdens fremste isbjørnforskere til å evaluere og vurdere bruk av bjørnespray på isbjørn under akutte nødsituasjoner. Det er en gledelig overraskelse å se at det Norske forskningsmiljøet Norsk Polarinstitutt ved forsker Dag Vongraven er en av forskerne.

Last ned forsknings artikkelen her:

<https://wildlife.onlinelibrary.wiley.com/doi/epdf/10.1002/wsb.1403> - PDF versjon

Informasjon fra myndighetene i USA og forleggeren:

<https://www.usgs.gov/publications/efficacy-bear-spray-a-deterrent-against-polar-bears>

Forleggerens nettsider:

<https://wildlife.onlinelibrary.wiley.com/doi/full/10.1002/wsb.1403>

<https://wildlife.onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1002/wsb.1403>

<https://doi.org/10.1002/wsb.1403>

Forskning betalt av myndighetene i USA

Forskningsrapporten er finansiert av myndighetene i USA gjennom «U.S. Fish and Wildlife Service». Forsknings artikkel gir en uforbeholden anbefaling om bruk av bjørnespray når bjørnespray sammenlignes med mange av de andre verktøyene i verktøykassen som er vanlig å bruke under akutte nødsituasjoner med isbjørn.

Til å løse konflikter mellom isbjørn og mennesker er det gjerne en verktøykasse med flere alternative redskaper. Av virkemidlene som er evaluert kommer bjørnespray klart frem som den beste løsningen. I fremtiden bør man antagelig beholde mange av de samme verktøyene i verktøykassen, og antagelig bør bjørnespray få en høyere prioritet ved valg av hvilket hjelpemiddel som skal tas i bruk. Bjørnespray er brukt i mer enn 35 år over hele verden, men er forbudt på Svalbard.

Sterk oppfordring til Sysselmesteren på Svalbard fra forskerne

Forskerne skriver i konklusjonen på forsknings artikkelen:

«Vi håper funnene våre vil bidra til å informere forvaltningsmyndighetene om konflikter mellom mennesker og isbjørn og avskrekkingsverktøyene de godkjenner for bruk, spesielt i jurisdiksjoner der bjørnespray for tiden er forbudt.»

Svalbard og Grønland de eneste stedene i verden med isbjørn hvor bjørnespray er forbudt. Mange steder i verden er bjørnespray tvert imot påbudt under ferdsel i isbjørneområder. Dette gjelder for flere nasjonalparker og vernede områder hvor det lånes eller leies bjørnespray ut til besøkende.

93% av isbjørnfellingene og skade på mennesker på Svalbard kunne vært unngått

Forskerne analyserte 54 isbjørnangrep og forsøk på angrep på mennesker der bjørnespray ikke ble benyttet. Dataene tyder på at bruken av bjørnespray i 93 % av disse hendelsene kunne ha reddet livet til både personene og bjørnene som var involvert, dersom bjørnespray hadde vært tilgjengelig og blitt brukt. En stor del av de 54 isbjørnangrepene som er analysert av forskerne er etter alt å dømme på Svalbard fordi Dag Vongraven hos Norsk Polarinstitutt er en av forskerne.

I bruk siden 1986 på Norsk fastland og norsk del av Arktis

Bjørnespray har vært i bruk på øygruppen Svalbard siden 1980 tallet, men ble forbudt av Sysselmesteren i 2012. Forhåpentligvis kan Sysselmesteren se på saken med igjen med utgangspunkt i nyere forskning. Rett bruk av bjørnespray kan potensielt spare både mennesker og isbjørn for død, skade, lidelse og fysiske og mentale traumer. Bjørnespray hører definitivt med i verktøykassen for virkemidler til bruk under akutte nødsituasjoner mellom isbjørn og mennesker. På fastland Norge har også bjørnespray blitt brukt siden 1986. På fastlands Norge er bjørnespray tillatt og i dag er det mange titalls brukere som har sitt virke knyttet til bjørn som har stor nytte av bjørnespray.

Bjørnespray hylles av Norsk Polarinstitut

Det som er virkelig hyggelig er at Norsk Polarinstitut ved forsker Dag Vongraven er bidragsyter til forskningen. Norsk Polarinstitut har i over ti år anbefalt bruk av bjørnespray. Blant annet i WWF prosjektet fra 2013: «Reduction of human-polar bear conflicts».

Konklusjonen i forsknings artikkelen

Her er noen av funnene i forskningen:

Anbefalingen fra forskerne:

Vårt arbeid representerer et skritt mot å bedre forstå av effekten av bjørnespray på isbjørn.

Vi håper funnene våre vil bidra til å informere forvaltningsmyndighetene om konflikter mellom mennesker og isbjørn og avskrekkingsverktøyene de godkjenner for bruk, spesielt i jurisdiksjoner der bjørnespray for tiden er forbudt.

Vi oppfordrer alle som bor, jobber eller rekreerer i isbjørnens habitat om å bære bjørnespray lett tilgjengelig og være kjent med hvordan bjørnespray brukes. Vi anbefaler også at brukere har flere bokser med spray, fordi resultatene våre indikerer at isbjørn ofte må sprayes mer enn én gang for å få isbjørnen til å slutte med uønsket adferd.

Fortsatt innsamling og analyse av data om isbjørnkonflikter som omfatter hele området, vil hjelpe bjørneforvaltere og beslutningstakere med å øke menneskers sikkerhet og sikre bevaring av isbjørn for fremtidige generasjoner.

Selv om bjørnespray ikke erstatter skytevåpen eller andre ikke-dødelige avskrekkende verktøy i enhver situasjon, viser resultatene at bjørnespray er et verdifullt verktøy i møte med isbjørn på nært hold.

Utdrag fra forskernes diskusjon

Våre data indikerte at bjørnespray med suksess avskrekket isbjørn i det arktiske miljøet, og at de kjemiske komponentene i bjørnespray er sterke nok til effektivt å avskrekke både aggressive og nysgjerrige isbjørner i alle aldre, kjønn og reproduktive klasser.

Til tross for bekymringer om det motsatte (Wilder et al. 2017), viser våre data at spray stopper forsøk på angrep fra isbjørn hver gang.

Ingen mennesker eller bjørner ble drept eller skadet i noen av hendelsene der bjørnespray ble brukt til å avskrekke isbjørn.

Videre påvirket ikke de kalde og vindfulle forholdene som er utbredt i Arktis sprayingen av isbjørn.

Funnene våre ligner på tidligere arbeid hvor vi fant at spray er 92% effektiv til å stoppe brune og svarte bjørners uønskede oppførsel. Bjørnespray forhindrer at bjørn forårsaker menneskelig skade 98% av tiden (Smith et al. 2008).

I de fleste hendelser med bjørnespraying forlot bjørner området etter å ha blitt sprayet.

I de to hendelsene der bjørner kom tilbake etter å ha blitt sprayet, var isbjørnene magre og den sannsynlige årsaken til hendelsene ble tilskrevet rovdyradferd, noe som tyder på at bjørnene var svært matmotiverte. Bjørnene ble til slutt jaget vekk som følge av god beredskap og godt utførte avskrekkende handlinger med bjørnespray.

Utdrag fra innledningen:

Forskerne analyserte nitten hendelser som involverte bruk av bjørnespray på frittlevende isbjørner fra 1986 til 2019 i Canada, Russland og USA for å evaluere effekten av bjørnespray som avskrekkende middel på isbjørn.

I åtte av fjorten hendelser med bjørnespray ble andre avskrekkende midler brukt uten hell før bjørnespray ble brukt effektivt for å avskrekke isbjørn.

Ingen mennesker eller isbjørn ble drept eller skadet i hendelsene der bjørnespray ble benyttet.

Mer informasjon:

Norsk Polarinstitut

<https://www.npolar.no>

Dag Vongraven

<https://www.npolar.no/?s=Dag+Vongraven>

<https://wildlife.onlinelibrary.wiley.com/action/doSearch?ContribAuthorRaw=Vongraven%2C+Dag>

Sysseimesteren på Svalbard

<https://www.sysseimesteren.no/nb/om-sysseimesteren/>

Sysseimesterens retningslinjer for skytevåpen og beskyttelses- og skremmemidler mot isbjørn

Vedtatt og trer i kraft 20.07.2021

4.2 Bjørnespray/pepperkuler

- Bruk av bjørnespray og pepperkuler til bruk som beskyttelse mot isbjørnangrep på Svalbard er ikke tillatt. Våpenforskriften § 3-6 nr. 2 forbyr bruk av pepperspray. Søknader om løyve etter § 5-10 innvilges ikke til dette formål.

Last ned retningslinjene til Sysseimesteren som PDF fil her:

<https://www.sysseimesteren.no/contentassets/b742146c2a1b45afba09b87b8135fc3f/sysseimesterens-retningslinjer-isbjornbeskyttelse.pdf>